

שכר שבת – על רפואה

מיילדת ורופא

יולדת רשאית ליקח שכר שבת [משנייב שו ס"ק כד בשם הפוסקים]

1. - י"א שהוא מפני שהוי מצווה להציל נפש מישראל, אך מדברי אדה"ז בסיי שלד לא משמע כן.
2. וי"א שהוא מפני שבלא זה ימנעו מלעבוד בשבת במיילדות ולכן התירו להם [שו"ת מהר"י ברונא קיד – מנחת שבת צ ס"ק יט]
3. עפ"ז יש היתר לרופאים/שוטרים וכוחות הצלה.

שכר על רפואה

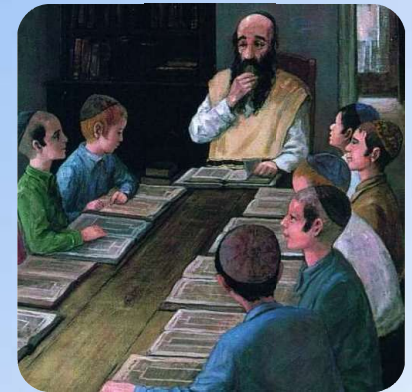

שכר שבת – לצורך מצוה

- ז- בכלל שכר מצוה הוא שכר של משגיח כשרות, מי שלומד עם תלמידים וכיו"ב.
- ח- 'שמרטף' כדי לצאת מהבית לצורך תורה או תפילה, ביקור חולים, כיבוד אב ואם, לשמוח בשמחתן של אחרים ושאר גמילות חסדים אינו בכלל היתר ד'צורך מצוה', כי אינו אלא הכשר מצוה, ולא התירו ליקח שכר שבת עליה [שו"ת בית שערים חאו"ח סי' ער"ה].

שכר מצוה

שכר שבת – לצורך מצוה

ו- שכר על אמירת תהלים - אשל אברהם (בוטשאטש) סימן שו' ואתמול ביום ב' דראש השנה אמרו תהלים עבור חולה, וצויתי שיחזרו ויאמרו כמה פסוקי תהלים בלילה, שיחזרו ויתאספו לומר, כדי שלא יהיה מיחזי שכר יום טוב, וכיון שאומרים נוסח תפלה עבור החולה מותר ליטול שכר עבור אמירת נוסח זה, הגם שעבור הגדת התהלים אין נכון ליטול שכר שהוא בכלל לימוד. . אך עבור התפלה ודאי נכון ליטול שכר, אך כל זה וכדומה לזה איננו בגדר שכר בהחלט ועל כל פנים ספק יש בזה אם הוא בדרך שכר או בדרך תפוצתו בדרך כבוד בעלמא ובדרך תמכין דאורייתא והספקות בטלנים שמוכנים לחפיצי שמים. . ועל כל זה מה דאפשר לתקוני על צד היותר טוב הוא נכון, ולזה צויתי לחזור ולומר אחר יום טוב תהלים, והשי"ת יעזרנו שיתוקן בינינו על צד היותר טוב תקנות טובות'.

שכר על אמירת
תהלים

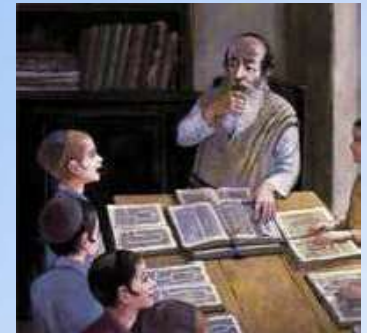

שכר שבת – לצורך מצוה

- ד- 'ואם הוא מושכר לשנה או לחדש או לשבוע שיתפלל גם בחול ומשלמין לו בעד השבתות והחול בבת אחת הרי זה שכר שבת בהבלעה ומותר לדברי הכלי [שו,יא].
- ה- המקבל שכר עבור לימוד לעי"נ ביאצ"ט וחל היאצ"ט בשבת - בשו"ת התעוררות תשובה ח"א סי' קנא, כתב דשרי דהוי דבר מצוה וי"ל שלא שייך בזה שלא יראה סימן ברכה כיון שכלל אי"ז שכר אלא 'דידוע דדעת הנותן שמתכוון בתנתינו ליתן צדקה בדרך כבוד'.

שכר לימוד תורה

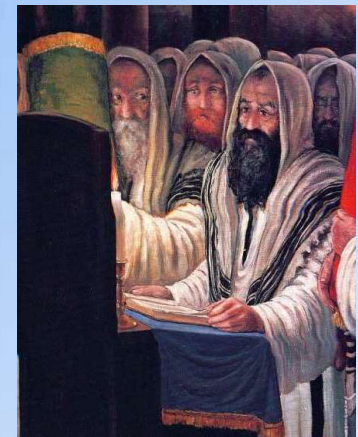

שכר שבת – לצורך מצוה

- א- 'אסור לשכור חזן להתפלל בשבת או יום טוב אף על פי ששכרוהו מבעוד יום שאסור לו ליטול שכר שבת או יום טוב והוא הדין לשכר התוקע בראש השנה' [שו,יא]
- ב- 'ויש מתירין מפני שבמקום מצוה לא גזרו על שכר שבת שאין איסורו אלא משום גזירת שכירות בשבת שהיא עצמה אינה אסורה אלא משום גזרה שמא יכתוב וכן המנהג להקלי' [שו,יא].
- ג- 'ומכל מקום לדברי הכל אינו רואה סימן ברכה משכר זה לעולם הואיל והוא שכר השבת אף שהתירוהו לצורך מצוה' [שו,יא]

שכר חזן

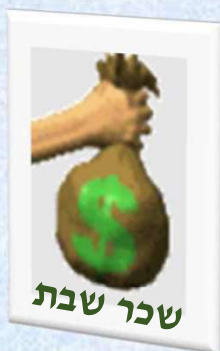
היתר הבלעה

גדרי ההיתר

- א- ביקור בגן חיות וכיו"ב, יש שהתירו שכרו בהבלעה עם הוצאות התחזוקה [שש"כ פכ"ח עג] וצ"ע שהרי אי"ז פחת הניכר.
- ב- מלצרים / שומרים וכו', יעבדו גם בעש"ק או מוצש"ק ויקבלו את השכר גלובלי על כל הזמן, אף כשהוא מחושב לפי שעות.
- 'רבים נכשלים בזה מחוסר ידיעה (וביחוד ב'שמרטף') בחשבם שבזה שיעשה עבודה גם בימות החול סגי שיקרא 'הבלעה', ולא חלי ולא מרגיש שצריך שיהיה הסכם התקשרות אחד תלוי זה בזה ימות החול עם שבת' [פסקי תשובות הערות סימן שו הערה 66].
- ג- השכרת רכב מותר רק אם השכר הוא לא על זמן השבת לבדה.

היתר הבלעה

היתר הבלעה

גדרי ההיתר

ד- 'וכן הדין במשכיר חדר לחבירו והתנה עמו כד' [שו,ט]. דנו הפוסקים האידך שוכרים חדר במלון בשבת, והרי זה שכר שבת, וכתבו להתיר מהטעמים הבאים:

1. כיון שזה כולל גם את זמן ערש"ק ומוצש"ק הוי הבלעה [אלף לך שלמה או"ח קכה].
2. גם שחל שבת ויו"ט בזא"ז שיש מעלי"ע שלם יש היתר, מחמת ההבלעה בתשלום על הארוחות [שו"ת האלף לך שלמה חלק אורח חיים סימן קכה]
3. וגם אם לא אוכלים שם בדוחק אפשר להתיר מחמת הוצאות הנקיון והתחזוקה [שם].

היתר הבלעה

היתר הבלעה

גדר ההיתר

ד- אך צ"ע רב האידך מתירים תוספת שבת? –

1. ששייך [פכ"ח הערה קלה] הגרשז"א זצ"ל"ה דאף באופן

שמותר שכר שבת בהבלעה מכ"מ אסור לקבל תוספת שכר שבת שאם מקבל תוס' עבור שבת כבר אינו בהבלעה.

2. שוי"ת שבט הלוי חלק יא סימן שלה – מתיר באם זה לא מוזכר בתלוש ולא בע"פ.

היתר הבלעה

שם	כמות	מחיר	סה"כ
כרטיס כניסה	100	10.00	1000.00
קניית מוצרי	100	20.00	2000.00
הוצאות	100	30.00	3000.00
הכנסות	100	40.00	4000.00
תשלומים	100	50.00	5000.00
הוצאות	100	60.00	6000.00
הכנסות	100	70.00	7000.00
תשלומים	100	80.00	8000.00
הוצאות	100	90.00	9000.00
הכנסות	100	100.00	10000.00

היתר הבלעה

גדר ההיתר

- ב- אף אם מקבל את שכרו עבור כל פעולה/יום אלא שלא יקבל את שכרו אא"כ עשה את כל הפעולות/הימים הוי הבעלה [צ"צ או"ח מט,ג]
- ג- באם התשלום הוא חודשי, אלא שרשאי לנכות לו על ימים שאיננו עובד בהם נח' הפוסקים, החיי"א אוסר והבה"ל מתיר [שו סעי' ד ד"ב נותן] וצ"ע רב שיטתו.

היתר הבלעה

החבר החרושה בע"מ		החבר החרושה בע"מ	
שם החבר	מס' החבר	שם החבר	מס' החבר
חבר א	100000	חבר ב	200000
חבר ג	300000	חבר ד	400000
חבר ה	500000	חבר ו	600000
חבר ז	700000	חבר ח	800000
חבר ט	900000	חבר י	1000000
חבר יא	1100000	חבר יב	1200000
חבר יג	1300000	חבר יד	1400000
חבר יו	1500000	חבר יז	1600000
חבר יח	1700000	חבר יט	1800000
חבר יך	1900000	חבר יל	2000000
חבר ימ	2100000	חבר ינ	2200000
חבר יס	2300000	חבר יט	2400000
חבר יז	2500000	חבר יח	2600000
חבר יט	2700000	חבר יט	2800000
חבר יכ	2900000	חבר יכ	3000000
חבר יל	3100000	חבר יל	3200000
חבר ימ	3300000	חבר ימ	3400000
חבר ינ	3500000	חבר ינ	3600000
חבר יס	3700000	חבר יס	3800000
חבר יט	3900000	חבר יט	4000000
חבר יכ	4100000	חבר יכ	4200000
חבר יל	4300000	חבר יל	4400000
חבר ימ	4500000	חבר ימ	4600000
חבר ינ	4700000	חבר ינ	4800000
חבר יס	4900000	חבר יס	5000000
חבר יט	5100000	חבר יט	5200000
חבר יכ	5300000	חבר יכ	5400000
חבר יל	5500000	חבר יל	5600000
חבר ימ	5700000	חבר ימ	5800000
חבר ינ	5900000	חבר ינ	6000000
חבר יס	6100000	חבר יס	6200000
חבר יט	6300000	חבר יט	6400000
חבר יכ	6500000	חבר יכ	6600000
חבר יל	6700000	חבר יל	6800000
חבר ימ	6900000	חבר ימ	7000000
חבר ינ	7100000	חבר ינ	7200000
חבר יס	7300000	חבר יס	7400000
חבר יט	7500000	חבר יט	7600000
חבר יכ	7700000	חבר יכ	7800000
חבר יל	7900000	חבר יל	8000000
חבר ימ	8100000	חבר ימ	8200000
חבר ינ	8300000	חבר ינ	8400000
חבר יס	8500000	חבר יס	8600000
חבר יט	8700000	חבר יט	8800000
חבר יכ	8900000	חבר יכ	9000000
חבר יל	9100000	חבר יל	9200000
חבר ימ	9300000	חבר ימ	9400000
חבר ינ	9500000	חבר ינ	9600000
חבר יס	9700000	חבר יס	9800000
חבר יט	9900000	חבר יט	10000000

היתר הבלעה

גדר ההיתר

2. ידהיינו כשהתנה עמו שישלם לו כך וכך בעד שמירת כל החדש אבל זה כל יום ויום ששמר נתחייב לו בעל הבית לשלם בסוף היום השכר של אותו היום שהרי אם הוא רוצה לא ישמור לו עוד שבשביל כך התנה עמו לשלם לו בעד כל יום ויום כדי שיוכל להפסיק באיזה יום שירצה וא"כ שכר השבת הוא בפני עצמו ואף על פי שהוא רוצה לגמור שמירת כל החדש ואין בדעתו להפסיק באמצע החדש מכל מקום כיון שאם היה רוצה להפסיק באמצע החדש לא היה משלם לו בעד כל החדש אלא היה מחשב עמו יום יום מימי החדש כמו שנשכר לו נמצא ששכר השבת הוא בפני עצמו [שו,ט]

היתר הבלעה

החלטת שטחיות 1:20			
שם	מס' חשבוני	מס' חשבוני	מס' חשבוני
התקן המס' 23	00000000000000000000		
מס' חשבוני	21.00		
מס' חשבוני	22.00		
מס' חשבוני	23.00		
מס' חשבוני	24.00		
מס' חשבוני	25.00		
מס' חשבוני	26.00		
מס' חשבוני	27.00		
מס' חשבוני	28.00		
מס' חשבוני	29.00		
מס' חשבוני	30.00		
מס' חשבוני	31.00		
מס' חשבוני	32.00		
מס' חשבוני	33.00		
מס' חשבוני	34.00		
מס' חשבוני	35.00		
מס' חשבוני	36.00		
מס' חשבוני	37.00		
מס' חשבוני	38.00		
מס' חשבוני	39.00		
מס' חשבוני	40.00		
מס' חשבוני	41.00		
מס' חשבוני	42.00		
מס' חשבוני	43.00		
מס' חשבוני	44.00		
מס' חשבוני	45.00		
מס' חשבוני	46.00		
מס' חשבוני	47.00		
מס' חשבוני	48.00		
מס' חשבוני	49.00		
מס' חשבוני	50.00		
מס' חשבוני	51.00		
מס' חשבוני	52.00		
מס' חשבוני	53.00		
מס' חשבוני	54.00		
מס' חשבוני	55.00		
מס' חשבוני	56.00		
מס' חשבוני	57.00		
מס' חשבוני	58.00		
מס' חשבוני	59.00		
מס' חשבוני	60.00		

היתר הבלעה

גדר ההיתר

א- גדר הבלעה - שאף אם לא היה עובד בפועל בשבת לא היה מפסיד שכר זה, וכן שבי' הצדדים רואים את העבודה כפעולה הנמשכת כמה ימים. ועפ"יז כיום שאיננו רשאי לפטר את העובד באמצע החודש הוי הבלעה :

1. 'אף על פי ששכרו לחדש אם התנה עמו לשלם לו כך וכך בעד כל יום ויום אף על פי שמשלם לו בסוף החדש שכר השבתות בהבלעה עם שאר הימים אין זה כלום **שלא נקרא הבלעה מה שמבליע לו יום השבת בשעת פירעון** אלא כשהיה שכר השבת מובלע בשכר שאר הימים בשעת השמירה'

היתר הבלעה

החברה המעבידה: חברת הבלעה		החברה המועסקת: חברת הבלעה	
תאריך: 1.10		מס' היתר: 28	
שם המעביד:	חברת הבלעה	שם המועסק:	חברת הבלעה
כתובת המעביד:	רח' הבלעה 123	כתובת המועסק:	רח' הבלעה 456
מס' היתר:	28	תאריך:	1.10
שם המעביד:	חברת הבלעה	שם המועסק:	חברת הבלעה
כתובת המעביד:	רח' הבלעה 123	כתובת המועסק:	רח' הבלעה 456
מס' היתר:	28	תאריך:	1.10
שם המעביד:	חברת הבלעה	שם המועסק:	חברת הבלעה
כתובת המעביד:	רח' הבלעה 123	כתובת המועסק:	רח' הבלעה 456
מס' היתר:	28	תאריך:	1.10

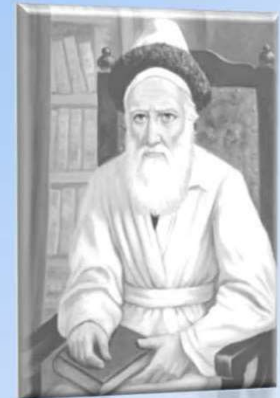
היתר הבלעה

טעם ההיתר

טעם היתר הבלעה:

- יולא דמי לשכר שבת דשרי עיי הבלעה כדאיתא פרק הזהב (דני"ח ע"א) משום דהאיסור ליקח שכר שבת פרשיי בכתובות (דס"ד סע"א) גזירה משום מקח וממכר. או גזירת שכירות בשבת שהיא עצמה אינה אסורה אלא משום גזירה שמא יכתוב וכמ"ש אאזמו"ר ס"י ש"ן ס"א. ולכן בהבלעה לא גזרינן. [שו"ת צמח צדק (לובאוויטש) אורח חיים סימן מט].

היתר הבלעה

היתר הבלעה

ג- 'כשהשכיר לו את יום השבת בהבלעה עם שאר הימים כגון שהשכיר לו לשנה או לחדש שאמר לו בעד כל שבוע תתן לי כך וכך או אפילו בעד כל ג' ימים או כל ב' ימים תתן לי כך וכך שנמצא שלא השכיר לו ליום השבת בפני עצמו אלא בהבלעה עם ימים אחרים ואח"כ כשהנכרי משלם לו השכר משלם בעד כל שבוע כך וכך או בעד כל ג' ימים או בעד כל ב' ימים כך וכך נמצא שאין משלם לו שכר של יום השבת בפני עצמו אלא בהבלעה עם יום אחר' [רמג,יא].

היתר הבלעה

היתר הבלעה

- א- 'אם שכרו לשבוע או לחדש או לשנה לא ינכה לו כנגד השבתות שלא אסרו אלא ליטול שכר יום השבת בפני עצמו אבל מותר ליטלו בהבלעה עם שאר הימים'
- ב- 'ולא יאמר לו תן לי שכר השבת אלא תן לי שכר החדש או שבוע או עשרה ימים וכיוצא בזה בענין שהשבת מובלע בחולי' [שו,ח].

היתר הבלעה

איסור הנאה משכר שבת

פרטי האיסור

- ד- מי שנזקק לעבוד בשבת ומקבל שכר על שעות העבודה בשבת [שלא בהבלעה] אסור להינות משכר זה – אך אינם צריכים להשאירו ביד השרים אלא יתנו לאחרים שישתמשו בזה בדבר שלהם לא תהיי הנאה [מהר"ם בריסק ח"ב נב]
- ה- אסור להשתכר הן במעת והן בשאר הנאות.
- ו- י"א שמותר ליתן מתנה על עבודה בשבת באם אכן זה מתנה היינו העובד לא יכול לתבוע את זה מהמעסיק [משנ"ב שו"ס"ק טו].

שכר שבת

איסור הנאה משכר שבת

פרטי האיסור

- א- 'ואם נתן לו אסור לו לקבל ממנו' [שו, ח].
- ב- 'אם אפו נכרים בשבת בתנורו של ישראל בעל כרחו ונתנו לו שכר התנור אסור ליהנות ממנו עולמית בין לו בין לאחרים מפני שהוא שכר שבת' [רמה, יט].
- ג- והטעם שהשכר אסור הוא כיון שבאי נטילתו מתוקן האיסור [ישוע"י רמה אות ה].

שכר שבת

שכר שבת

מה נאסר

- א- שמור לי ואשמור לך מותר [שז, יז],
- ב- מותר להחליף תורנות בבית רפואה וכיו"ב.
- אמנם מבואר באחרונים שזה רק בשמירה וכיו"ב שהם מניעת הפסד, אך אסור לאמר לו תעשה עבורי מלאכה כגון מילצור בשבת ואני אעשה עבורך מלאכה אחרת כגון לבשל [שש"כ פכ"ח הערה קכו עיי"ש]

שכר שבת

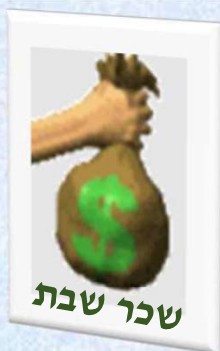

שכר שבת

מה נאסר

ב- 'אבל אם הקנס הוא לנכות לו מהחוב שיש לו על אחרים בעד כל יום ויום כך וכך מנכין לו גם בעד השבתות מפני שהקנס שנוטלים ממנו אינו נראה כשכר נטילת שבת אלא כשנוטלים ממנו איזה דבר שהוא בעין אבל לא כשמנכין לו מחוב שיש לו' [שו, י].

שכר שבת

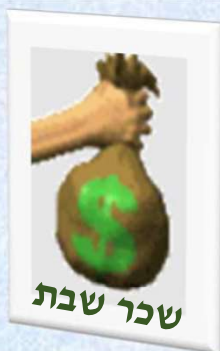
שכר שבת

מה נאסר

א- זוכה בגורל שנערך בשבת [ע"י נכרי] – בשו"ת התעוררות תשובה ח"א קמט, ד כתב שאסור להינות מזה כדין שכר שבת. אמנם בקובץ תל תלפיות ז מאריך ה'עורך' להסביר שאין בזה שכר שבת, דשכר שבת נאסר משום מו"מ ובזה נכלל שכר על פעולה בשבת או שכר שתלוי בזמן השבת כריבית על כל יום ויום 'דמה לי מוכר חפץ ומה לי מוכר זמנו'. ולכן מותר להינות מעגל שנולד בשבת שהרי אין זה הנאה שקשורה ליום השבת 'אשר אם לא תלד היום תלד מחר', ולכן גם הגורל שאיננו קשור בדווקא ליום השבת שהרי אין נ"מ אם יהי בשבת או בחול ולכן שכרו מותר.

הגרלה

שכר שבת

מה נאסר

- א- אסור לקחת שכר על עזרה בהצלה בשבת [שלד, ז] –
- ב- ועפ"ז רופא שבא בשבת אסור לו ליקח על זה שכר אא"כ יעשה בהבלעה
  - [דלא כשו"ת מחנה חיים ח"ו סי' כא – שכתב שכל שהיה יכול לעשות אף בחול לא הוי שכר שבת (ראה שו"ת באר משה ח"ה סי' קב)].
- ג- אסור לקבל שכר על השכרת בית, חפץ כגון המשכיר רכב בשבת.
- ד- 'ואפילו אם השכיר לו ישראל כלים שאין עושים בהם מלאכה כלל .. לא יטול שכר שבת אלא בהבלעה (עיין סי' ש"ו) [רמו, א]. בשו"ת ערוגות הבשם [סג] כתב להתיר באם יש פחת ניכר בחפצים. וכ"כ שו"ת דברי מלכיאל חלק ד סימן ד.

שכר שבת

שכר שבת

מה נאסר

א- האיסור הוא על כל השתכרות בין מפעולה בין מהשכרת חפץ ובין מהרווחת שכר ממעות. כגון:

1. השוכר את הפועל לשמור לו זרעים או דבר אחר ומשלם לו בעד כל יום ויום והוא משמרם גם בשבת **שזהו דבר המותר לשמור** - לא יתן לו שכר בעד יום השבת בפני עצמו [שו,ח].

2. מי שמגיש אוכל בסעודות שבת, מי שעובד בבית רפואה בשבת. מי ששומר על ילדים בשבת.

שכר שבת

שכר שבת

גדר האיסור

א- 'אין משתכרין בשבת אפילו בדבר המותר גזרה משום מקח וממכר' [שו,ח].

ב- לא נקרא שכר שבת רק שכר הבא משכירות וכוי אבל שכר הבא ממכירת חפץ לית בה איסור שכר שבת ולכן שרי ליקח שכר ביום חול ממה שמכר בשבת כמבואר בסי שכ"ג להתיר [תהלה לדוד סי' רמ"ד או"ק יא ד]

ג- איסור זה הוא הן בשבת והן ביו"ט, וי"א שחובה"מ חמיר טפי.

שכר שבת

